

คดีหมายเลขดำที่ พด๑๑๙/๒๕๖๐

คดีหมายเลขแดงที่ พ๗๐๒/๒๕๖๑

ศาลจังหวัดสุรินทร์

ป.พ.พ. มรดก เพิกถอนนิติกรรม มาตรา ๑๓๘๑, ๑๗๓๓

การที่นาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ซึ่งเป็นทรัพย์มรดกเพียงอย่างเดียวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการทรัพย์มรดก นาย ส. จึงเป็นผู้ครอบครองทรัพย์มรดกนั้นในฐานะผู้จัดการแทนทายาทอื่นทุกคนรวมถึงโจทก์ทั้งสองด้วย แม้ต่อมา นาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกได้จดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทมาเป็นของตนในฐานะส่วนตัวก็ไม่ถือว่านาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกได้เปลี่ยนเจตนาครอบครองแทนทายาททุกคนมาเป็นการครอบครองในฐานะส่วนตัวไม่ เพราะนาย ส. ยังมิได้บอกกล่าวไปยังทายาททุกคนว่าไม่มีเจตนายึดถือทรัพย์มรดกแทนทายาททุกคนต่อไป เมื่อนาย ส. ยังมิได้ดำเนินการแบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ทายาททุกคนตามสิทธิของทายาทตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ต้องถือว่าการจัดการทรัพย์มรดกยังไม่เสร็จสิ้น จึงนำอายุความ ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับไม่ได้ คำฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงยังไม่ขาดอายุความ ดังนั้นนาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกย่อมต้องมีหน้าที่แบ่งปันที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกให้แก่ทายาทของเจ้ามรดกทุกคนตามส่วน นาย ส. จึงหาสิทธิจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่ตนเองในฐานะส่วนตัว แม้ต่อมา นาย ส. ได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่จำเลยที่ ๑ ก็เป็นการจดทะเบียนโดยไม่มีสิทธิจำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิทำนิติกรรมแบ่งแยกที่ดินบางส่วนแล้วยกให้จำเลยที่ ๒ กรณีจึงมีเหตุต้องเพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทกลับสู่กองมรดก

โจทก์ทั้งสองฟ้องเพิกถอนการจดทะเบียนโอนทรัพย์มรดกให้กลับสู่กองมรดก หากจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา

จำเลยทั้งสองให้การว่า การจัดการทรัพย์มรดกสิ้นสุดลงเมื่อนับถึงวันฟ้องเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๕ ปี สิทธิเรียกร้องของโจทก์ทั้งสองจึงขาดอายุความ

ศาลวินิจฉัยว่า คดีนี้โจทก์ทั้งสองและจำเลยทั้งสองนำสืบทำนองเดียวกัน โดยทั้งสองฝ่ายไม่มีพยานคนใดเบิกความว่านาย ส. ได้แสดงเจตนาบอกกล่าวแก่ทายาทอื่นว่านาย ส. ไม่ประสงค์ถือครองที่ดินพิพาทแทนทายาทอื่นอีกต่อไป เมื่อนาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกเพียงอย่างเดียวของเจ้ามรดกมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดก นาย ส. จึงเป็นผู้ครอบครองทรัพย์มรดกนั้นในฐานะผู้จัดการมรดกแทนทายาทอื่นทุกคนรวมถึงโจทก์ทั้งสองด้วย แม้หลังจากนั้นนาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองในที่ดิน

พิพาทมาเป็นของตนในฐานะส่วนตัว ก็ไม่ถือว่านาย ส. ในฐานะส่วนตัวได้เปลี่ยนเจตนาการครอบครองที่ดินพิพาทจากการครอบครองแทนทายาททุกคนมาเป็นการครอบครองในฐานะส่วนตัวโดยเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว เพราะนาย ส. ยังมีได้บอกกล่าวไปยังทายาททุกคนว่าไม่มีเจตนายึดถือทรัพย์มรดกแทนทายาททุกคนต่อไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๑ ดังนั้นเมื่อนาย ส. ยังมีได้ดำเนินการจัดแบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ทายาททุกคนตามสิทธิของทายาทที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ต้องถือว่าการจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น จึงนำอายุความ ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับไม่ได้ คำฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงยังไม่ขาดอายุความและเมื่อศาลตั้งนาย ส. เป็นผู้จัดการมรดก นาย ส. ย่อมต้องมีหน้าที่แบ่งปันที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกให้แก่ทายาทของนาย พ. เจ้ามรดกทุกคนตามส่วน นาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกหาไม่มีสิทธิจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่ตนในฐานะส่วนตัวไม่และแม้ภายหลังนาย ส. จะได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้จำเลยที่ ๑ ก็เป็นการจดทะเบียนโดยไม่มีสิทธิ จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิทำนิติกรรมแบ่งแยกที่ดินบางส่วนแล้ว ยกให้จำเลยที่ ๒ กรณีจึงมีเหตุต้องเพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทกลับสู่กองมรดกของนาย พ. เจ้ามรดก

พิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๔๖๘ ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างนาย ส. ในฐานะผู้จัดการมรดกกับนาย ส. ในฐานะส่วนตัว เพิกถอนการจดทะเบียนให้ที่ดินแปลงดังกล่าวระหว่างนาย ส. กับจำเลยที่ ๑ เพิกถอนนิติกรรมแบ่งที่ดินพิพาท (ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๔๖๘ ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ออกเป็นโฉนดเลขที่ ๖๙๔๕๐ ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์) และเพิกถอนการจดทะเบียนโอนให้ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๔๖๘ ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ กับให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ กำหนดค่าทนายความ ๑๕,๐๐๐ บาท ค่าขออื่นให้ยก./

ภาสกร คงพันธ์ - ย่อ
ศิริวัฒน์ นาคเจริญ - ตรวจ